

เรื่อง : โครงการวิจัย “แนวทางการศึกษาศักยภาพชุมชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอุร็กลาโวจ บ้านสังกาอู๋ ต.เกาะ ลันดาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่”

ผู้วิจัย : นายนิรัตน์ หาญทะเล และคณะ

บทคัดย่อ

โครงการวิจัย “แนวทางการศึกษาศักยภาพชุมชนเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมของชาวอุร็กลาโวจ บ้านสังกาอู๋ ต.เกาะลันดาใหญ่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่” มีเป้าหมายหลักในการฟื้นฟูภาษา และมีวัตถุประสงค์ในการทำงานวิจัย คือศึกษาริบท วิถี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชุมชน รวมถึงสถานการณ์และศักยภาพของชุมชนในการใช้ภาษาอุร็กลาโวจเพื่อนำไปสู่แนวทางอนุรักษ์และฟื้นฟูภาษา วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เหมาะสมกับชาวอุร็กลาโวจบ้านสังกาอู๋และหาแนวทางในการบันทึกข้อมูลชุมชนด้วยภาษาอุร็กลาโวจที่เหมาะสมกับชาวอุร็กลาโวจบ้านสังกาอู๋

กิจกรรมแรกที่ทีมวิจัยได้เริ่มทำในชุมชนคือการเปิดเวทีชี้แจงโครงการวิจัยสู่ชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์การทำงานวิจัยในชุมชน จากนั้นจึงเข้าสู่กระบวนการทำงานวิจัยเชิงวิชาการคือการ พัฒนาระบบตัวเขียนภาษาอุร็กลาโวจ การรับรู้เรื่องราวการเก็บข้อมูลชุมชนและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และนำความรู้ที่ได้มาทำกิจกรรมการผลิตวรรณกรรมท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีการร่วมกันเก็บ ข้อมูลเรื่องพิชิลอยเรือ (อารี ปาจัก) ไปพร้อมกับการเข้าร่วมพิธีตามวิถีชีวิตปกติ รวมทั้งเก็บข้อมูล เพิ่มเติมจากปราชญ์ จนกระทั่งได้หัวข้อในการเขียนเรื่องพิชิลอยเรือที่ชัดเจน จึงได้แบ่งกันไปเขียนเรื่อง พิชิลอยเรือด้วยระบบตัวเขียนภาษาอุร็กลาโวจและมีการตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงเนื้อหา อยู่หลายครั้งเพื่อให้หนังสือมีความสมบูรณ์ทั้งเนื้อหาและมีการใช้ภาษาอุร็กลาโวจที่ถูกต้อง อย่างไรก็ตาม ทีมวิจัยฝ่ายเยาวชน ได้มีการผลิตสื่อภาษาอุร็กลาโวจสำหรับเด็กเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการนำภาษาอุร็กลาโวจไปใช้สอนเด็กเล็กในโรงเรียน ซึ่งสื่อมีทั้งเรื่อง จำนวนนับ ร่างกาย สี และระบบ ตัวเขียน ในที่สุดแล้วสื่อต่าง ๆ ที่ทีมวิจัยได้ร่วมกันทำก็ได้นำเสนอต่อชุมชนในเวทีคืนข้อมูลสู่ชุมชน

ผลการวิจัยประกอบไปด้วยข้อมูลบริบทชุมชน วิถีวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของชุมชนผ่านการ บันทึกทั้งในภาษาอุร็กลาโวจและภาษาไทย โดยนำเสนอผ่านปฏิทินวัฒนธรรมอุร็กลาโวจ นอกจากนี้ ผลงานสำคัญที่ถือเป็นหัวใจหลักของโครงการคือระบบตัวเขียนภาษาอุร็กลาโวจอักษรไทยที่ใช้บันทึก คำศัพท์นิทาน เรื่องเล่า ภูมิปัญญาอุร็กลาโวจ นำเสนอผ่านหนังสือนิทานขนาดสั้น สื่อการเรียนรู้ คำศัพท์ภาษาอุร็กลาโวจสำหรับเด็ก ตลอดจนหนังสือพิธีกรรมอารี ปาจัก ที่เป็นผลงานสำคัญของทีม วิจัยและชุมชน